

AVANTPROJECTE DE LLEI DE L'ARQUITECTURA

MEMÒRIA GENERAL

1. Introducció

Aquesta memòria té per objecte donar compliment a l'Acord del Govern de 19 de maig de 2009, pel qual s'aproven les Directrius sobre el contingut de l'expedient i procediment d'elaboració de disposicions de caràcter general, en relació amb l'article 36.3 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, el qual determina que la tramitació d'un projecte de Llei requereix una memòria general.

L'esmentat Acord del Govern de la Generalitat de 19 de maig de 2009 determina que caldrà acompanyar a l'avantprojecte de llei, entre d'altres documentació, una memòria justificativa, la llista de les disposicions afectades, la taula de vigències, l'estudi de concordances, la informació relativa a la creació o modificació de serveis, òrgans o entitats.

2. Justificació de la necessitat de l'avantprojecte de llei

Aquest avantprojecte de llei, s'emmarca en l'objectiu general del Departament de Territori i Sostenibilitat de disposar d'un marc normatiu coherent i estable en matèria d'ordenació, gestió del territori, qualitat arquitectònica i paisatgística, que garanteixi la millora continuada de l'hàbitat urbà, la competitivitat, la cohesió social i territorial i la sostenibilitat.

Aquest avantprojecte respon a la voluntat de reconèixer les polítiques destinades a incorporar explícitament la dimensió cultural de l'arquitectura i la qualitat del tractament físic dels espais, de la integració urbana i socio-ambiental de l'edificació. Per aquests motius i la importància que l'arquitectura suposa com a prestació intel·lectual, cultural i artística del nostre país, així com per la consideració del servei arquitectònic com a un servei econòmic, de primera magnitud, es justifica la necessitat de disposar d'un text legal que reconegui i expliciti aquests objectius.

També és rellevant la necessitat de ressaltar i valorar el paper públic de l'arquitectura i de l'urbanisme i distingir-los com a fonaments per al benestar i la cohesió social, com a elements constructors de la identitat del país, partint de l'experiència europea convenientment adaptada a la realitat catalana. Així mateix, s'hi estableixen els mecanismes de contractació administrativa per impulsar la qualitat arquitectònica.

A més, cal remarcar la necessitat d'establir un marc legislatiu integral -inexistent fins a la data- que garanteixi la preservació i la millora continuada de la qualitat arquitectònica de l'entorn urbà, com a element essencial per a la convivència social, la competitivitat i la construcció d'una identitat cultural i una projecció internacional que ens cal seguir impulsant.

Aquesta necessitat i els objectius d'aquest avantprojecte de llei de l'Arquitectura tenen el seu fonament bàsic en la posició expressada per la Unió Europea en la Resolució del Consell de la Unió Europea de 12 de febrer de 2001, sobre la qualitat arquitectònica en l'entorn urbà i rural (2001/C 73/04), que afirma que en les polítiques regionals i de cohesió comunitàries s'ha de tenir en compte la dimensió cultural i la qualitat del tractament físic dels espais, i que l'arquitectura suposa una prestació intel·lectual, cultural i artística professional. El servei arquitectònic és, per tant, un servei professional, tant cultural com econòmic, amb el benentès que tant l'arquitectura, com sobretot l'urbanisme, requereixen una participació i col·laboració entre les diverses disciplines professionals, com ara els arquitectes, els arquitectes tècnics i aparelladors, els enginyers, geògrafs, sociòlegs, ecòlegs, economistes i advocats, imprescindibles per assolir la complexitat del procés de creació arquitectònic, urbanístic i paisatgístic.

Aquest avantprojecte de llei de l'Arquitectura respon a aquesta Resolució del Consell de la Unió Europea, i en especial en la recomanació als estats membres per tal que intensifiquin els seus esforços en pro d'un millor coneixement de l'arquitectura i del disseny urbanístic, del seu foment, i d'una més gran sensibilització i formació dels promotors i de la ciutadania respecte de la cultura arquitectònica urbana i paisatgística. En aquest sentit, l'avantprojecte de llei recull d'aquesta Resolució l'objectiu del fomentar de la qualitat arquitectònica mitjançant polítiques exemplars de construcció pública i l'intercanvi d'informació i d'experiències actives en l'àmbit arquitectònic.

Així mateix, cal considerar les Conclusions del Consell de la Unió Europea de 24 de maig de 2007 sobre la contribució dels sectors cultural i creatiu a la realització dels objectius de Lisboa, que subratllen que les activitats culturals i la indústria de la creació, entre elles l'arquitectura, són primordials en l'estímul de la innovació i la tecnologia i són vectors essencials d'un creixement econòmic sostenible i de la cohesió social.

D'altra banda, en les Conclusions del Consell de la Unió Europea relatives a l'arquitectura: contribució de la cultura al desenvolupament sostenible (2008/C 319/05), es convida els estats membres a:

Comprometre's al fet que l'arquitectura tingui un paper de síntesi i d'innovació en el procés de desenvolupament sostenible i això des de la fase de concepció d'un projecte arquitectònic, urbà o paisatgístic o de rehabilitació d'un paratge.

Contribuir al desenvolupament del potencial de creixement econòmic i d'ocupació de l'arquitectura, indústria cultural i creativa.

Promoure l'educació sobre arquitectura, i també sobre el patrimoni i les condicions de vida, en particular mitjançant l'educació artística i cultural.

Promoure la formació inicial i contínua dels arquitectes, urbanistes i paisatgistes en matèria de desenvolupament sostenible.

En darrer lloc, el dia 28 de març de 2014 es va publicar en el Diari Oficial de la Unió Europea Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i per la que es deroga la Directiva 2004/18/CE, que, entre d'altres aspectes, persegueix que en la selecció de l'oferta més avantatjosa en els processos de licitació dels contractes públics, i en la valoració de la relació qualitat-preu, es pugui donar prioritat a la qualitat o consideracions mediambientals i socials.

En aquest sentit, aquesta llei, en el marc de la legislació bàsica, minimitza la importància de criteris econòmics i aposta decididament per prioritzar els aspectes qualitatius sobre el preu o cost dels concursos d'idees i la redacció de projectes que es licitin, dintre del marc legislatiu bàsic de contractes del sector públic.

3. Adequació d'aquesta als fins que es persegueixen

De conformitat amb la justificació exposada, els objectius d'aquesta llei són ressaltar i valorar el paper públic de l'arquitectura i de l'urbanisme i distingir-los com a fonaments per al benestar i la cohesió social, com a elements constructors de la identitat del país, partint de l'experiència europea convenientment adaptada a la realitat catalana. Així mateix, s'estableixen els mecanismes de contractació administrativa per impulsar la qualitat arquitectònica.

D'acord amb l'objectiu pretès aquesta llei s'estructura en tres capítols, una disposició transitòria i una disposicions finals.

En el capítol primer, relatiu a les disposicions generals, s'estableix l'objecte, defineix l'arquitectura i els seus valors als efectes d'aquesta llei, enumera les finalitats i determina l'interès públic de l'arquitectura.

En el capítol segon, s'estableixen les mesures de divulgació de l'arquitectura i d'impuls de la qualitat arquitectònica. El capítol es divideix en dues seccions: la secció primera s'ocupa de les mesures de difusió, sensibilització i coneixement de l'arquitectura per part de les administracions públiques, així com garantir un espai propi per la interpretació i la recerca de l'arquitectura en el sistema museístic de Catalunya.

En la secció segona d'aquest capítol s'estableixen les mesures d'impuls de la qualitat arquitectònica per part de les administracions públiques de Catalunya; es crea el Premi Catalunya d'Arquitectura amb l'objectiu de reconèixer les millors aportacions a l'arquitectura, al procés de creació arquitectònica i a la qualitat arquitectònica; i es crea el Consell de Qualitat Arquitectònica de Catalunya com a òrgan assessor i consultiu de l'Administració de la Generalitat en matèria de qualitat arquitectònica. Finalment, en aquesta secció es regulen els organismes consultius de qualitat arquitectònica de les administracions locals.

El capítol tercer, relatiu a les normes complementaries a la contractació, incideix en la necessitat de fomentar la col·laboració simultània i coordinada de totes les disciplines professionals que participen en el procés constructiu, per tal d'aconseguir la màxima continuïtat entre les fases de concepció del projecte

arquitectònic i de la seva realització en obra, a fi que la qualitat arquitectònica sigui l'objectiu comú entre totes elles. Aquest capítol es divideix en dues seccions.

En la secció primera es regulen les disposicions generals del procés de contractació de la creació arquitectònica, considerat com un procediment complert i complex referit a la planificació, projecció i execució d'edificacions i la urbanització d'espais públics que requereix un desenvolupament pluridisciplinar i coherent amb el objectius de qualitat arquitectònica fixats per l'òrgan de contractació.

En aquesta secció primera, s'estableixen els subjectes obligats i les modalitats de contractació, el compliment dels valors inherents a l'arquitectura, els criteris de valoració de les propostes tècniques i dels valors orientatius per calcular el preu de licitació dels contractes de serveis de redacció de projectes i d'execució d'obres. Així mateix en aquesta secció s'estableix la composició i regles de funcionament dels jurats i comitès dels concursos d'idees o dels contractes dels serveis del procés de creació arquitectònica que han de garantir la presència pluridisciplinària dels experts i expertes professionals. D'altra banda, aquesta secció reforça la transparència i publicitat de la contractació de creació arquitectònica i la responsabilitat en la gestió dels projectes i execució de les obres.

En la secció segona d'aquest capítol es regula les especificitats de les modalitats de contractació. Així, regula les especificitats dels concursos d'idees d'arquitectura destinats a orientar la decisió de l'Administració d'intervenir en situacions territorials en que l'assumpció de diferents valors i supòsits alternatius de disseny pot conduir a resultats molt diferents entre sí.

En aquesta secció també es regulen les especificitats de la contractació dels serveis del procés de creació arquitectònica, establint la licitació conjunta de la redacció de projectes i la direcció de les obres, la utilització del procediment restringit de licitació, així com els requisits mínims de solvència tècnica i els mitjans admesos per la seva acreditació. Aquests requisits tenen com a objectiu garantir i propiciar la diversitat necessària de participants, que formin un conjunt ric i divers de propostes en la licitació, per afavorir els valors de qualitat arquitectònica que estableix aquesta llei.

Així mateix, en aquesta secció s'estableixen les especificitats en els contractes d'obres relatius a l'admissibilitat de variants o millores del projecte arquitectònic per part de l'empresa adjudicatària, que han de comptar amb col·laboració de les persones o empreses redactores de l'esmentat projecte.

Aquesta secció també s'ocupa de les especificitats de la contractació conjunta de l'elaboració del projecte i l'execució de l'obra, i de la concessió de la construcció i explotació d'obra de creació arquitectònica; i de les especificitats relatives als criteris vinculats als valors inherents a l'arquitectura en la contractació de la redacció dels instruments de planejament urbanístic i dels projectes d'urbanització.

La Llei es complementa amb una disposició transitòria relativa als expedients en matèria de contractació regulats en aquesta Llei iniciats abans de la seva entrada en vigor, als quals no s'apliquen les especificitats que aquesta llei determina.

Per últim la disposició final única habilita al Govern per adaptar a la baixa el límit per determinar els supòsits de contractes dels serveis de creació arquitectònica subjectes a aquesta Llei.

4. Procés d'elaboració i consultes en la elaboració de l'avantprojecte de llei

Als efectes d'elaborar la proposta d'avantprojecte es va constituir un equip redactor amb la participació de representats de les entitats municipalistes, tècnics de l'administració de la Generalitat qualificats de en determinats àmbits, professionals de reconegut prestigi i representats del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Un cop elaborat l'esborrany de l'avantprojecte de llei, es varen realitzar un seguit de consultes amb col·lectius professionals i entitats en els quals aquesta llei pot incidir.

En concret l'esborrany d'Avantprojecte de llei s'ha presentat als següents col·lectius:

- Comitè d'experts del Departament de Territori i Sostenibilitat
- Òrgans de la Generalitat amb competències en matèria de contractació administrativa: Oficina de Supervisió i Avaluació de la Contractació pública del Departament de Presidència i la Secretaria Tècnica de la Junta Consultiva de Contractació Pública del Departament d'Economia i Coneixement.
- Ajuntament de Barcelona
- Col·legis professionals:
 - Col·legi d'Arquitectes
 - Col·legi d'AATEEC
 - Col·legid'Enginyers de Camins, Canals i Ports
 - Col·legid'Enginyers Industrials de Catalunya
 - Col·legi de Geògrafs de Catalunya
 - Consell de l'Advocacia Catalana
 - Col·legi d'Economistes de Catalunya
- Col·lectius empresarials del sector
 - Cambra Oficial de Contractistes de Catalunya
 - Gremi de Constructors d'Obres de Barcelona i Comarques
 - APCE
 - FECAPCE

Unió d'Empresaris de la Construcció (UEC)

ASINCA

Cambra d'empreses de serveis professionals de la Construcció

AVS

ACEIM

- Altres

AxA, Arquitectes per l'arquitectura

Universitat Politècnica de Catalunya

International Facility Management Association

Molts d'aquests col·lectius han presentat observacions puntuals a la proposta d'avantprojecte de llei que se'ls va presentar, les quals es van considerar per tal de finalitzar l'esborrany de l'avantprojecte de llei de l'Arquitectura.

5. Marc normatiu en què s'insereix l'avantprojecte de llei

La proposta s'insereix en el marc normatiu d'ordenació i gestió del territori i del paisatge; la intervenció administrativa en l'edificació, la urbanització i l'ús del sòl i el subsòl; així com en matèria de contractació dels òrgans de les administracions públiques catalanes, integrant les polítiques de la Unió Europea, la normativa estatal i la normativa de Catalunya.

En concret, aquest avantprojecte de llei s'emmarca en les competències exclusives de la Generalitat de Catalunya que s'estableixen en els apartats a) de l'article 149.1 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya en matèria d'ordenació i gestió del territori, del paisatge i de les actuacions que hi incideixen. Per una altra part, aquesta llei s'emmarca en les competències exclusives atribuïdes a l'apartat d) de l'article 149.5 de l'Estatut d'autonomia, referents al règim de la intervenció administrativa en l'edificació, la urbanització i l'ús del sòl i el subsòl.

Finalment l'article 159.3 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya atribueix a la Generalitat de Catalunya la competència en matèria de contractació dels òrgans de les administracions públiques catalanes, en el marc de la legislació bàsica en aquesta matèria.

Com ja s'ha exposat els objectius d'aquest avantprojecte de llei de l'Arquitectura tenen el seu fonament bàsic en la posició expressada per la Unió Europea en la Resolució del Consell de la Unió Europea de 12 de febrer de 2001, sobre la qualitat arquitectònica en l'entorn urbà i rural (2001/C 73/04), amb relació a les polítiques regionals i de cohesió comunitàries en les quals s'ha de tenir en compte la dimensió

cultural i la qualitat del tractament físic dels espais, i que l'arquitectura suposa una prestació intel·lectual, cultural i artística professional.

Així mateix, aquest avantprojecte de llei, s'emmarca també en la Directiva 2005/36/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 7 de setembre de 2005, relativa al reconeixement de la qualitat dels professionals, i amb les Conclusions del Consell de la Unió Europea de 24 de maig de 2007 sobre la contribució dels sectors cultural i creatiu a la realització dels objectius de Lisboa, que subratllen com l'estímul de la innovació i la tecnologia, entre d'altres en l'àmbit de l'arquitectura i són vectors essencials d'un creixement econòmic sostenible i de la cohesió social

D'altra banda, aquest avantprojecte de llei considera les Conclusions del Consell de la Unió Europea relatives a l'arquitectura que convida els estats membres a comprometre's al fet que l'arquitectura tingui un paper de síntesi, d'innovació, de promoció i en el foment del desenvolupament sostenible, i això des de la fase de concepció d'un projecte arquitectònic, urbà o paisatgístic o de rehabilitació d'un paratge.

Finalment aquesta Llei s'emmarca en desenvolupament del Real Decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual es va aprovar el Text refós de la Llei de contractes del sector públic.

6. Creació o modificació de serveis, òrgans o entitats

En l'article 10 del Capítol 2, d'aquesta llei, es crea el Consell de Qualitat Arquitectònica de Catalunya, com a òrgan assessor i consultiu de les administracions públiques de Catalunya en matèria de qualitat arquitectònica.

La composició i el funcionament d'aquest Consell de Qualitat Arquitectònica de Catalunya s'ha d'establir mitjançant un reglament. Aquest Consell ha de ser presidit pel conseller o consellera competent en matèria d'arquitectura i la seva composició ha de garantir que hi estiguin representades les diferents disciplines professionals que participen en el procés de creació arquitectònica.

Per altra part, en l'article 11 del Capítol 2 d'aquesta llei, es possibilita que les administracions locals de Catalunya puguin crear organismes consultius de qualitat arquitectònica per tal de garantir els objectius de qualitat de l'arquitectura que preveu aquesta Llei i els que es determinin reglamentàriament.

Aquests organismes consultius de les administracions locals en matèria de qualitat arquitectònica, poden emetre informes en relació amb la qualitat arquitectònica amb caràcter previ a les llicències urbanístiques dels projectes de creació arquitectònica en els supòsits determinats en el planejament urbanístic municipal, tal i com preveu l'article 8.3.a d'aquesta llei.

La creació d'aquests organismes consultius, no ha de comportar de per si cap increment dels recursos humans que, en relació a la legislació vigents són necessaris.

7. Relació de les disposicions afectades i taula de vigències i derogacions resultants

Aquest avantprojecte de llei desenvolupa un conjunt de matèries que no havien estat objecte amb anterioritat d'un desenvolupament normatiu. Aquesta novetat legislativa, per una banda, i la necessitat de que els seus aspectes normatius s'emmarquin en la legislació bàsica estatal en matèria de contractació i en la legislació d'organització i funcionament de l'administració de la Generalitat de Catalunya per una altra, comporten la inexistència de disposicions afectades i per tant la necessitat de disposar d'una taula de vigències d'aquestes, ni la d'una relació de derogacions de normes resultants d'aquest avantprojecte de llei.

8. Competència de la generalitat sobre la matèria

Com s'ha exposat en l'apartat 5 d'aquesta memòria, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya atribueix a la Generalitat de Catalunya, en l'article 149.1 apartat a) les competències en matèria d'ordenació i gestió del territori, del paisatge; en l'apartat d) de l'article 149.5, s'atribueixen les competències exclusives referents al règim de la intervenció administrativa en l'edificació, la urbanització i l'ús del sòl i el subsòl. Finalment l'article 159.3, atribueix a la Generalitat de Catalunya la competència en matèria de contractació dels òrgans de les administracions públiques catalanes, en el marc de la legislació bàsica estatal en aquesta matèria.

9. Relació motivada de les persones i entitats a les quals s'ha d'atorgar el tràmit d'audiència, i procedència de sotmetre l'expedient a informació pública

Amb relació a l'article 36.4 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i el Govern, i atès que el projecte elaborat és una disposició legislativa de caràcter urbanístic, paisatgístic, social i ambiental que afecta al conjunt de les administracions de Catalunya i als sectors econòmics i als particulars, resulta convenient donar audiència a les associacions representatives dels ens locals, als col·legis professionals amb competències relacionades en aquestes matèries, i d'altres ens interessats que en poguessin resultar afectats. En coherència, amb l'audiència en d'altres tramitacions legislatives, es considera adient donar audiència a les entitats, corporacions i associacions següents:

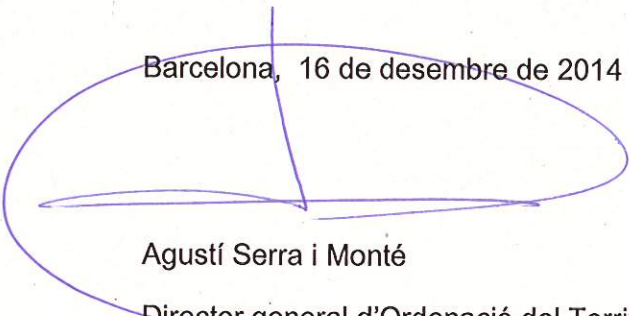
- Federació de Municipis de Catalunya.
- Associació Catalana de Municipis i Comarques.
- Ajuntament de Barcelona
- Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.
- Col·legi d'Economistes de Catalunya.
- Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Catalunya.

- Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya.
- Col·legi de Geògrafs a Catalunya.
- Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya.
- Col·legis d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Catalunya.
- Col·legi de Notaris de Catalunya.
- Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya.
- Registradors de la Propietat, Mercantils i Béns Mobles de Catalunya.
- Federació Catalana de Promotors Constructors d'Edificis.
- Consell General de Cambres de la Propietat Urbana de Catalunya.
- Federació de Cooperatives d'Habitatges de Catalunya.
- Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya (OCUC).
- Consell de les Persones Consumidores de Catalunya.

En relació amb la procedència de sotmetre l'expedient a informació pública, es considera convenient efectuar aquest tràmit a fi de poder donar participació als ciutadans en l'elaboració d'aquest projecte legislatiu.

Barcelona, 16 de desembre de 2014

Agustí Serra i Monté

Director general d'Ordenació del Territori i Urbanisme